

Bibliotheekconvenant 2020-2023

Convenant houdende afspraken over de bijdrage van de bibliotheekvoorziening in Nederland aan maatschappelijke opgaven

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Ondertekend door:

De Staat der Nederlanden, het Interprovinciaal Overleg, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, de Koninklijke Bibliotheek, de Stichting Samenwerkende POI's Nederland, de Vereniging van Openbare Bibliotheken,

1. de Staat der Nederlanden, te dezen vertegenwoordigd door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, mr. drs. I.K. van Engelshoven, hierna te noemen 'de Minister',
  2. het Interprovinciaal Overleg, waarvan de zetel is gevestigd in Den Haag, te dezen vertegenwoordigd door Z. Pels MA, hierna te noemen 'IPO',
  3. de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, waarvan de zetel is gevestigd in Den Haag, te dezen vertegenwoordigd door mr. L.K. Geluk, hierna te noemen 'VNG'.
  4. de Koninklijke Bibliotheek, waarvan de zetel is gevestigd in Den Haag, te dezen vertegenwoordigd door dr. E.J.B. Knibbeler, hierna te noemen 'KB',
  5. de Stichting Samenwerkende POI's Nederland, waarvan de zetel is gevestigd in Hoofddorp, te dezen vertegenwoordigd door M. Van Ham MPM, hierna te noemen 'SPN',
  6. de Vereniging van Openbare Bibliotheken, waarvan de zetel is gevestigd in Utrecht, te dezen vertegenwoordigd door mr. C.A.A. Kok, hierna te noemen 'VOB',
- gezamenlijk dan wel afzonderlijk aan te duiden als: 'partijen' c.q. 'partij'.

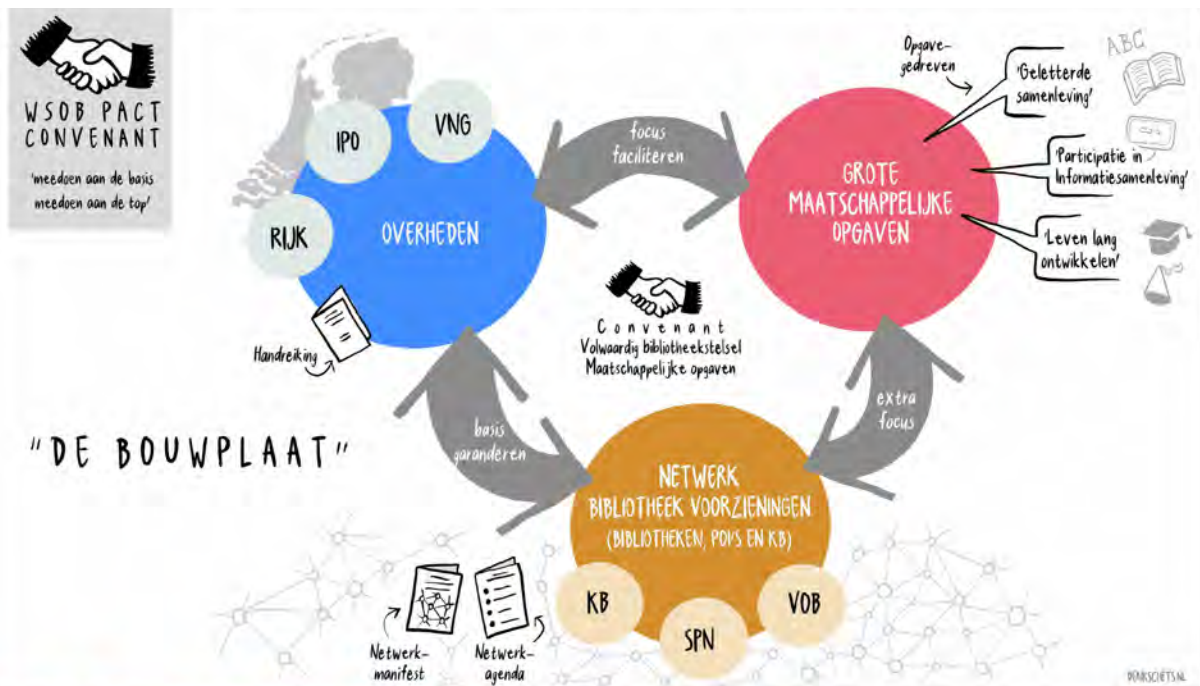
Overwegen het volgende:

1. Algemene uitgangspunten

- a. Drie overheidslagen (gemeente, provincie en Rijk) dragen gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het stelsel van openbare bibliotheken in Nederland. Regelmatig overleggen deze overheidslagen over de ontwikkelingen in de bibliotheeksector en de maatschappelijke opgaven. Vertegenwoordigers van de sector zijn betrokken bij dit periodieke bestuurlijk overleg.
- b. Met de inwerkingtreding per 1 januari 2015 van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) zijn de bestuurlijke rollen en verantwoordelijkheden formeel vastgelegd en zijn de maatschappelijke functies van de bibliotheek helder gedefinieerd. De eerste evaluatie van de Wsob in 2019 laat zien dat de doelen van de wet op hoofdlijnen voldoende worden gerealiseerd. Van een acute aanleiding tot ingrijpende wetswijziging is volgens partijen geen sprake.
- c. De evaluatie en ook het advies 'Een bibliotheek voor iedereen' van de Raad voor Cultuur laten zien dat openbare bibliotheken volop in beweging zijn en op innovatieve wijze invulling geven aan een bredere, maatschappelijk-educatieve functie in de (lokale) samenleving. Er is ook duidelijk meer samenwerking ontstaan tussen de partijen.
- d. Ondanks deze positieve ontwikkelingen is er aanleiding voor partijen om samen een aantal afspraken te maken. Het doel daarvan is bibliotheken beter in staat te stellen bij te dragen aan actuele maatschappelijke opgaven. Dat is nodig omdat alleen een volwaardig en robuust netwerk van openbare bibliotheken de maatschappelijke rol goed kan invullen, maar dat netwerk staat onder druk. Dat komt omdat het aantal bibliotheekvestigingen gestaag terugloopt, de bibliotheek niet voor iedereen voldoende bereikbaar is en de financiering is verminderd.
- e. Partijen willen op korte termijn stappen zetten. In het bestuurlijk overleg van 5 februari 2020 is overeengekomen in een convenant vast te leggen welke bijdrage ieder van de partijen kan

leveren om een gezamenlijk toekomstbeeld dichterbij te brengen. Met deze afspraken geven partijen uiting aan de gezamenlijke ambitie om binnen de kaders van de wet uitvoering te geven aan de aanbevelingen uit de evaluatie van de Wsob en de aanbevelingen van de Raad voor Cultuur.

- f. Partijen nemen zich voor zich de komende drie jaar te focussen op drie grote maatschappelijke opgaven, waarin de bibliotheek een natuurlijke rol van betekenis heeft. De eerste ligt in het domein van lezen. Er zijn grote zorgen rond laaggeletterdheid en de afname van leesvaardigheid en leesplezier bij de jeugd. De tweede grote opgave betreft de participatie van de burger in de informatiesamenleving. Digitalisering en technologie hebben tot gevolg dat burgerschap en democratie een andere invulling krijgen. Nog lang niet iedereen is daarmee vertrouwd en ook niet alle burgers kunnen daar zomaar aan mee doen. En ten derde is er een groeiende behoefte bij alle burgers in Nederland om kennis en vaardigheden op te blijven doen en te blijven leren in een snel veranderende wereld (leven lang ontwikkelen).
- g. De afspraken in dit convenant liggen in het verlengde van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen. Ze geven extra focus en een concrete invulling voor de komende jaren indachtig de doelen van de Wsob.

Partijen komen het volgende overeen:

2. Doelen en reikwijdte

Met het sluiten van dit convenant beogen partijen bibliotheken beter in staat te stellen bij te dragen aan actuele maatschappelijke opgaven. Daartoe leggen zij nu de focus op drie grote maatschappelijke opgaven: het bevorderen van lezen, het bevorderen van participatie in de informatiesamenleving en het bevorderen van een leven lang ontwikkelen.

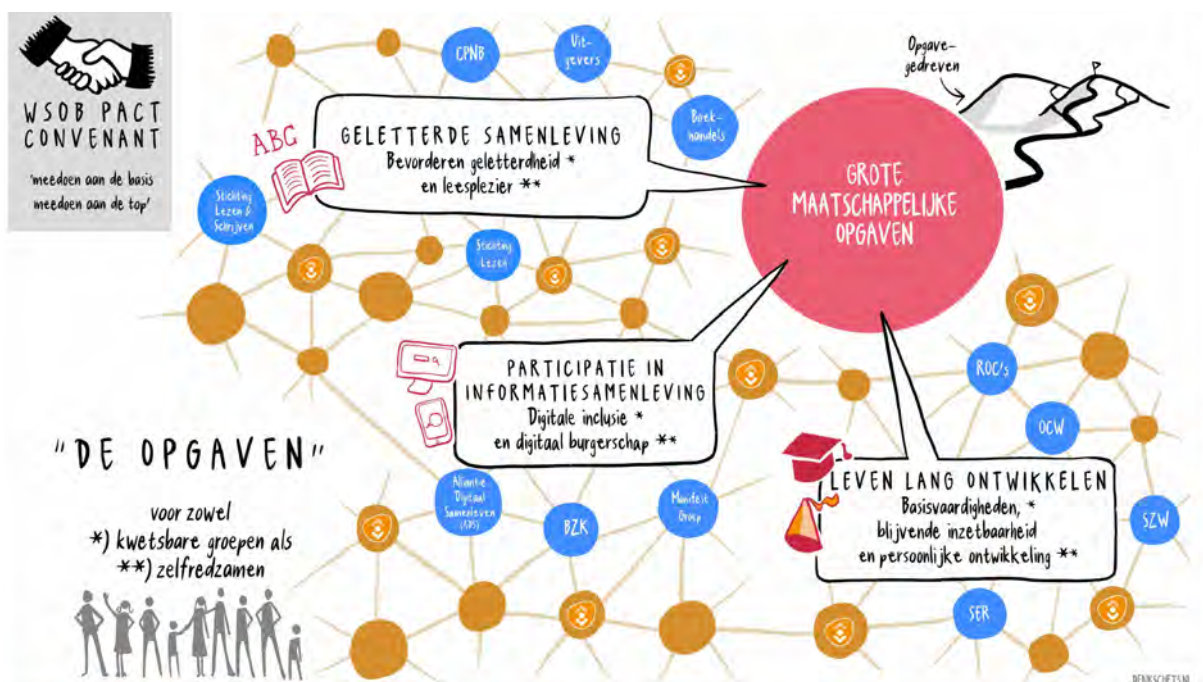
Om dat te bereiken is het nodig dat iedere inwoner van Nederland binnen een redelijke afstand toegang heeft tot een volwaardige openbare bibliotheek. Een bibliotheek die alle vijf

bibliotheekfuncties¹ uit de Wsob vervult en die vanuit die hoedanigheid een relevante bijdrage levert aan de maatschappelijke opgaven. En een bibliotheek die daarbij intensief samenwerkt met tal van partners op lokaal, regionaal en landelijk niveau.

Dit convenant heeft betrekking op de openbare bibliotheekvoorzieningen in Nederland.² Het convenant betreft zowel de fysieke als de digitale dienstverlening van de bibliotheekvoorzieningen.

3. Focus op drie actuele maatschappelijke opgaven

Het netwerk van openbare bibliotheken draagt bij aan een geïnspireerde, geïnformeerde en betrokken samenleving. In de komende drie jaar legt het netwerk gezamenlijk de focus op drie actuele maatschappelijke opgaven, samen met andere partners binnen bestaande en nog te vormen (landelijke) netwerken.

Opgave 1: Geletterde samenleving – Bevorderen geletterdheid en leesplezier

De bibliotheek is vanaf de vroegste jeugd een essentiële partner bij het stimuleren van het lezen. De bibliotheken doen dit op grond van de algemene wettelijke bibliotheektaken, maar ook via speciale programma's als 'Tel mee met Taal' en de Bibliotheek *op school* en BoekStart binnen 'Kunst van Lezen'.

Verschillende onderzoeken en adviezen laten over een reeks van jaren een dalende leesvaardigheid, leesmotivatie en leesplezier zien. **Partijen zijn gegeven deze ontwikkeling van mening dat kosten geen drempel mogen vormen voor het gebruik van de bibliotheek door de jeugd.** Op dit moment heffen bibliotheken in een aantal gemeenten nog jeugdcontributie. Sinds de evaluatie van de Wsob is

¹ Het gaat om a. ter beschikking stellen van kennis en informatie; b. bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie; c. bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur; d. organiseren van ontmoeting en debat; en e. laten kennis maken met kunst en cultuur.

² Openbare bibliotheken in Caribisch Nederland streven naar een verbetering van de huisvesting en de dienstverlening. Partijen zijn bereid de bibliotheken in Caribisch Nederland te ondersteunen door expertise, faciliteiten en programma's beschikbaar te stellen die ook voor Nederlandse bibliotheken beschikbaar zijn.

dit aantal teruggelopen van 26 (in 2019) naar 14 (in 2020). De Minister zal deze 14 gemeenten oproepen jeugd gratis toegang tot de bibliotheek te geven.

De Minister wil bovendien starten met een Leesoffensief om lezen onder jongeren en voorlezen aan kinderen te stimuleren. Het Leesoffensief is een aanvulling op al bestaande acties om het lezen te stimuleren. Als onderdeel van het Leesoffensief in dit convenant spreken **partijen af dat bibliotheken een extra impuls geven aan lees- en taalstimulering**. Partijen richten de aanvullende activiteiten specifiek op een aantal doelgroepen: jongens, leerlingen op het vmbo en leerlingen met een meertalige achtergrond. Deze doelgroepen hebben namelijk extra hulp nodig. Bibliotheken die hun collecties, expertise en activiteiten voor deze doelgroepen willen uitbreiden, kunnen hiervoor een financiële bijdrage ontvangen. De bijdrage aan bibliotheken wordt gedekt vanuit de financiële bijdrage van de Minister aan het convenant. Als voorwaarde geldt dat wordt gewerkt vanuit gezamenlijk beleid in afstemming met de scholen in het werkgebied want de belangrijkste plek voor het aanleren en ontwikkelen van leesvaardigheden is en blijft het onderwijs.

Partijen zullen voorts hun expertise op het gebied van kinder- en jeugdliteratuur verder bundelen.

Als initiator van het landelijk collectieplan neemt de KB hierbij het voortouw. De provinciale ondersteuningsinstellingen hebben aangegeven hierbij een coördinerende rol te kunnen vervullen en ook bij de extra impuls aan lees- en taalstimulering. De samenwerking met partijen buiten dit convenant - zoals de Leescoalitie, het boekenvak en onderwijsinstellingen - wordt geïntensiveerd.

Partijen zullen zich ook inzetten voor de doorontwikkeling van succesvolle programma's zoals de Bibliotheek op school.

Uitgangspunt bij de Bibliotheek op school is het voorkeursmodel inclusief de daarbij behorende wettelijke leenrechtvergoeding, dat nader zal worden uitgewerkt in een brede werkgroep. Partijen spreken met elkaar af in overleg te gaan over de implementatie hiervan, nadat de brede werkgroep, die door de KB is samengesteld om tot een oplossing van deze problematiek te komen, hiertoe voorstellen heeft gedaan.

Opgave 2: Participatie in informatiesamenleving - Digitale inclusie en digitaal burgerschap

Digitalisering en technologie hebben een steeds grotere impact op vrijwel alle domeinen van ons leven. De burger die niet in staat is om digitale middelen te gebruiken, kan niet of minder goed meedoen in de samenleving. Dit heeft effecten voor de werkgelegenheid, voor het sociaal functioneren en voor het contact met de e-overheid. Partijen vinden het van belang dat iedereen kan meedoen en kan profiteren van digitalisering. Daar hoort ook digitale inclusie bij.

De openbare bibliotheek is een van de partijen die samen met het onderwijs investeert in digitaal burgerschap en van jongs af aan in digitale geletterdheid. Bibliotheken helpen mensen zelfredzamer te worden door het aanbieden van cursussen en door burgers met vragen over de (digitale) overheid te ondersteunen met informatie. Ook kunnen bibliotheken doorverwijzen naar lokale organisaties die ook individuele vragen van burgers kunnen helpen oplossen.

Gemeenten streven ernaar om participatie in de informatiesamenleving te bevorderen. Beleid daarop is gebaseerd op een lokale doelgroep-analyse. Dit krijgt vorm in samenspraak met een lokaal (of regionaal) opgabegericht organisatienetwerk van lokale partners waar ook de bibliotheek deel van uitmaakt. Iedere partner in dat netwerk (dus ook de bibliotheek) heeft daarbij zijn eigen en/of met partners gedeelde doelstellingen als het gaat om het bereiken van specifieke doelgroepen.

Partijen spreken daarnaast met elkaar af dat bij alle bibliotheekorganisaties in 2020-2021

Informatiepunten Digitale Overheid (IDO's) zijn geïmplementeerd en het cursusaanbod is

geïntensiveerd. Hiermee beogen zij jaarlijks 10% van de doelgroep en op termijn zelfs 20%

(ambitiescenario) te bereiken van de in totaal 4 miljoen kwetsbare burgers die digitaal niet mee

kunnen doen. De dienstverlening maakt gebruik van interventies waarvan de effectiviteit is onderzocht en onderbouwd. De dienstverlening creëert meetbare resultaten en draagt bij aan het maatschappelijk rendement doordat mensen zelfredzamer worden, beter participeren, gezonder worden (door vermindering van stress en een beter zelfbeeld) en meer kansen hebben om banen te vinden of te behouden. **De KB werkt samen met provinciale ondersteuningsinstellingen, lokale bibliotheken en de Manifestgroep van landelijke overheidsdienstverleners aan deze doelstelling vanuit de programmafinanciering van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Partijen brengen advies uit aan het ministerie van Binnenlandse zaken om na 2021 middelen beschikbaar te stellen om de IDO's structureel voort te zetten.**

Opgave 3: Leven lang ontwikkelen – basisvaardigheden en blijvende inzetbaarheid

Veranderingen in de samenleving komen niet alleen voort uit digitalisering en technologische ontwikkelingen. Er zijn ook economische, demografische en sociale ontwikkelingen die gevolgen hebben voor bijvoorbeeld de arbeidsmarktpositie van burgers.

Daardoor is het van belang om mogelijk te maken dat iedereen op een zelfgekozen manier en tempo mee kan blijven doen, kan blijven leren en de eigen vaardigheden kan blijven ontwikkelen. Bibliotheekvoorzieningen bieden voor iedereen een openbare, veilige en laagdrempelige (leer-en ontwikkel)plek. Het gaat zowel over non-formeel als informeel leren. En het gaat daarbij zowel om het opdoen van basisvaardigheden (zoals lezen, rekenen, digitale vaardigheden) als om het doorontwikkelen van vaardigheden die bijdragen aan blijvende inzetbaarheid.

Partijen spreken met elkaar af dat de KB, provinciale ondersteuningsinstellingen en lokale bibliotheken gezamenlijk het programma 'de Bibliotheek en basisvaardigheden' continueren en daarnaast een nieuw landelijk programma 'Leven lang ontwikkelen' opzetten. Dit landelijk programma bevat onder andere een interactief leer- en ontwikkelplatform voor gebruikers van bibliotheken. Partijen zorgen gezamenlijk voor doorontwikkeling van landelijke producten en diensten voor deze programma's van onderop. Denk aan bibliotheken met inloopscholen en makersplaatsen. Zo kan iedereen gebruik maken van hetgeen is ontwikkeld. Partijen maken hiervoor gebruik van bestaande middelen en zoeken naar aanvullende impulsen. Daarnaast zoeken partijen hiervoor samenwerking met andere sectoren zoals het (beroeps)onderwijs. Het is van belang dat bibliotheken dit in ieder geval vormgeven door deelname aan bestaande lokale of regionale netwerken gericht op de bestrijding van laaggeletterdheid en/of de stimulering van (arbeids)participatie.

4. Basis garanderen

Om een bijdrage te kunnen leveren aan de hierboven genoemde drie actuele maatschappelijke opgaven is het van belang dat aan een aantal randvoorwaarden is voldaan:

- a. De bibliotheek is een robuuste organisatie die goed bereikbaar en toegankelijk is;
- b. Er zijn voldoende en goed gekwalificeerde medewerkers en vrijwilligers;
- c. Er is een collectief landelijk bibliotheeksysteem;
- d. De kwaliteit van de dienstverlening is hoog door certificering en monitoring;
- e. De samenwerking in het netwerk is sterk;
- f. Innovatie en vernieuwing zijn goed geregeld.

De inzet en acties om deze randvoorwaarden te realiseren staan hieronder uitgewerkt.

"BASIS GARANDEREN"

... van volwaardige lokale bibliotheek

- goed bereikbaar en toegankelijk
- alle wettelijke functies / breed functioneel
- robuuste organisatie

RANDVOORWAARDEN →

TENSCHEETS.NL

a. *De bibliotheek is een robuuste organisatie die goed bereikbaar en toegankelijk is*

Een volwaardige bibliotheekvoorziening geeft invulling aan de vijf functies die staan beschreven in de bibliotheekwet én speelt in op de lokale situatie. Belangrijk is dat de bibliotheekvoorziening goed bereikbaar en toegankelijk is. Ook de robuustheid van de bibliotheekorganisatie zelf is van belang voor de basis. **Partijen spreken met elkaar de ambitie uit om de robuustheid van bibliotheekorganisaties te behouden en te vergroten om een bijdrage te kunnen blijven leveren aan de lokale gemeenschap.** De VOB helpt lokale bibliotheken met het ontwikkelen van en experimenteren met verschillende modellen inclusief bijbehorende financieringsmogelijkheden. Partijen verwachten dat provincies en provinciale ondersteuningsinstellingen een rol nemen in de ondersteuning van de lokale bibliotheekorganisaties vanuit hun innovatietraject.

Het is van belang dat de bibliotheekvoorziening in de nabijheid is, zodat alle inwoners van Nederland toegang hebben tot de vijf bibliotheekfuncties. **Partijen spreken met elkaar af dat in gemeenten waar de afstand tot een bibliotheekvoorziening voor burgers te groot is, de KB, de provinciale ondersteuningsinstelling en de lokale bibliotheekvoorziening in overleg treden met de gemeenten om te zien of het mogelijk is om alsnog een basisvoorziening te realiseren.**

Om tot een goed overleg met deze gemeenten (maar ook andere gemeenten) te kunnen komen, is het nodig dat het inhoudelijke aanbod van de bibliotheek en de kosten die gepaard gaan met het realiseren van dit aanbod duidelijk kunnen worden geschetst (en transparant worden gemaakt). **Daarom spreken partijen af een gedragen model te ontwikkelen waarmee bouwstenen voor een kwalitatief goede dienstverlening worden vastgesteld en wordt uitgewerkt wat financieel nodig is om de dienstverlening te kunnen bieden.** Het model helpt bibliotheken en gemeenten om met elkaar vast te stellen: Wat willen gemeenten bereiken voor hun burgers? Wat voor aanbod kan de bibliotheek op dat punt bieden? Wat zijn de opbrengsten van dat aanbod (voor de gemeente en hun burgers)? Wat gaat dat kosten? Het model gaat over alle terreinen van het bibliotheekwerk en maakt gebruik van goede voorbeelden. De grootte van de bibliotheek is een variabele, zodat het model toepasbaar is voor bibliotheken in steden én voor bibliotheekwerk op het platteland. Provinciale ondersteuningsinstellingen kunnen vervolgens op basis van dit model bibliotheken ondersteunen bij de veranderbeweging richting de maatschappelijk-educatieve bibliotheek.

b. Er zijn voldoende en goed gekwalificeerde medewerkers en vrijwilligers

Bibliotheken willen voor burgers van betekenis blijven. De transitie van de bibliotheek vraagt om een andere organisatie van het werk en om andere kwalificaties en competenties van het personeel. Deze transitie is voor bibliotheekorganisaties zo ingrijpend dat een gezamenlijke aanpak van arbeidsmarkt en opleidingen nodig is.

Partijen spreken af dat acties worden ondernomen om de inzetbaarheid van zittend personeel te vergroten, nieuw personeel met de juiste kwalificaties en competenties te vinden en vast te houden en de vervanging van de huidige en verwachte uitstroom van personeel in goede banen te leiden. De KB, VOB, SPN en Stichting Bibliotheekwerk werken reeds samen in een regiegroep om nader invulling te geven aan een gezamenlijke aanpak. De KB heeft de regie en maakt een financieel plan voor realisatie. Om deze ambitie waar te maken is een eenmalige investeringsimpuls nodig van de Rijksoverheid in combinatie met een bijdrage uit de bestaande middelen van de provinciale ondersteuningsinstellingen. De gezamenlijke provinciale ondersteuningsinstellingen dragen vanuit hun innovatietaak zorg voor de ontwikkeling van een opleidingshuis en relevante opleidingen. Dit wordt door de bibliotheken gebruikt om (bij)scholing voor het (zittende) personeel te verzorgen. In lijn daarmee wordt een modulaire vakopleiding op mbo, hbo/wo niveau voor nieuwe instromers ontwikkeld. De VOB zorgt in afstemming met andere partijen voor de regulering van de uitstroom, het beroepsprofiel en de functiewaardering van het personeel. De gezamenlijke inspanning levert een nieuw vakmanschap op bij medewerkers waarmee bibliotheken de diverse maatschappelijke vraagstukken nog beter op professionele wijze tegemoet kunnen treden.

c. Er is een collectief landelijk bibliotheeksysteem

In de openbare bibliotheeksector is een groot aantal verschillende bibliotheeksystemen in gebruik. Op basis van de netwerkbepalingen verwacht de Wsob dat deelnemers aan het bibliotheeknetwerk ondersteunende processen zodanig inrichten, dat daarmee de collectiviteit van het netwerk wordt versterkt. Zo zijn verschillende onderzoeken gedaan naar een collectief landelijk bibliotheeksysteem (CLB). Een CLB levert een bijdrage aan de samenwerking tussen bibliotheken, maakt versnelling van innovatie en verlaging van de kosten mogelijk en helpt bij het beter bedienen van de klant met aanbod dat past bij zijn of haar wensen.

Partijen spreken met elkaar af dat ze in gezamenlijkheid een CLB realiseren voor de klassieke kerntaak van boekenuitleen. In december 2020 ligt er een uitgewerkt plan om het CLB met voldoende deelname te gaan realiseren. Dit plan wordt voorgelegd aan partijen. Er dient een oplossing gevonden te worden voor de financiering van de opbouw van en de migratie naar het CLB.

Voor muziek geldt dat de uitleen van fysieke muziekdragers een activiteit is met een beperkte tijdshorizon. Partijen onderschrijven het belang van de digitale informatie over muziek en van de digitale toegang tot muziek(fragmenten) voor de gebruikers van de openbare bibliotheek. Muziekweb/CDR biedt deze muziekdiensten aan. Partijen zullen meewerken aan een toekomstbestendige inrichting voor de relevante onderdelen van de dienstverlening van Muziekweb/CDR. Zij zullen ondertussen geen onomkeerbare stappen nemen die strijdig kunnen zijn met dit toekomstperspectief.

d. De samenwerking in het netwerk is sterk

De beleidsvrijheid die de wet voor partijen biedt wordt gewaardeerd, maar maakt het soms moeilijk om partijen aan te spreken op de uitvoering van hun taken. Partijen hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een goed functionerend bibliotheeknetwerk en zien dat de samenwerking in het bibliotheeknetwerk in een volgende fase is beland. Belangrijk is dat alle betrokkenen elkaar weten te vinden in de gezamenlijke opdracht en dat verantwoordelijkheden duidelijk zijn belegd.

Partijen spreken daarom met elkaar af om middels een netwerkagenda gezamenlijke acties en doelen af te stemmen. De netwerkpartners in het bibliotheekstelsel werken de afspraken en ambities uit het convenant in de Netwerkagenda 2021-2024 binnen drie maanden na ondertekening van het convenant verder uit, zodat uitvoering doelmatig plaatsvindt en versnippering van losstaande acties wordt voorkomen. In de uitwerking wordt duidelijk wat iedere partner vanuit de eigen rol en verantwoordelijkheid gaat doen en hoe het netwerk gezamenlijk verantwoordelijkheid en regie neemt om de ambities effectief te realiseren. In het bestuurlijk overleg wordt deze Netwerkagenda door de opdrachtgevende overheden bekrachtigd.

Daarnaast spreken partijen af dat de gezamenlijke overheden in een handreiking bibliotheekbeleid kaders geven voor kwalitatief goed bibliotheekwerk samen met een bekostigingsmodel.

e. De kwaliteit van de dienstverlening is hoog door certificering en monitoring

Partijen willen dat voortdurend en goed inzicht bestaat over de voortgang van de afspraken in het convenant plus een beeld van de kracht en de knelpunten van het huidige bibliotheekstelsel om waar nodig te interveniëren. Monitoring vergt een gericht instrumentarium met een “cockpit” die de juiste stuurinformatie oplevert. Afspraken over monitoring en gegevenslevering zijn wettelijk vastgelegd en bij de KB ondergebracht om uit te voeren. Daarnaast hebben lokale bibliotheken, provinciale ondersteuningsinstellingen en gemeenten reeds vaste afspraken over certificering. Het gaat om regelmatige kwaliteitstoetsing van bibliotheken, de uitvoering van de leesbevorderingsprogramma’s door bibliotheken en van taalhuizen.

Partijen spreken met elkaar af dat zij verder bouwen aan een instrumentarium ten aanzien van:

- Inzet op maatschappelijke opgaven en maatschappelijke effectmeting;
- Inzicht in bereikbaarheid en toegankelijkheid van robuuste bibliotheekvoorzieningen;
- Beeld van verandervermogen van organisaties;
- Inzicht van inzet van personeel en vrijwilligers;
- Het opdrachtgeverschap van overheden; en
- Beeld van de realisatie van stelselvoorzieningen van lokale bibliotheken, provinciale ondersteuningsinstellingen en de KB.

Partijen en de Certificeringsorganisatie Bibliotheekwerk, Cultuur en Taal (CBCT) hebben afgesproken dat zij de informatie en instrumenten waarover zij beschikken inzetten en uitbouwen en dat twee keer per jaar op bestuurlijk niveau wordt gerapporteerd over de bevindingen en voortgang. Op basis hiervan kunnen partijen waar nodig interveniëren en bijsturen. De monitoring vindt plaats door de KB. CBCT ondersteunt op basis van de inzichten in de uitvoering van twee kwaliteitskaders rondom de Bibliotheken en Cultuurorganisaties en Taalhuizen.

f. Innovatie en vernieuwing in de sector is goed geregeld

Innovatie staat voor de brede vernieuwing van het bibliotheeknetwerk. Partijen willen burgers, medewerkers en bestuurders inspireren om met de nieuwe bibliotheek aan de slag te gaan. Innovatie ondersteunt, versterkt en versnelt het proces om tot nieuwe producten, diensten en organisatievormen te komen. Lokale bibliotheken zijn voortdurend bezig met vernieuwing en innovatie in het licht van maatschappelijke en technologische ontwikkelingen. Deze innovaties zijn zichtbaar en deelbaar via innovatiebieb.nl. De provinciale ondersteuningsinstellingen hebben een spilfunctie in het netwerk en zijn in gezamenlijkheid de aanjager van het innovatieproces, en kunnen in gezamenlijkheid de ambities uit dit convenant concretiseren.

Partijen spreken met elkaar af om uit te gaan van een brede invulling van het begrip 'innovatie'.

Innovatie is gericht op verbetering van bestaande processen, op verwante producten voor de nabije toekomst of leidt tot transformaties en het verleggen van grenzen zowel in de fysieke bibliotheek als digitaal. Elke stap in het innovatieproces, van idee tot productontwikkeling en implementatie is onmisbaar om het bibliotheeknetwerk vooruit te helpen. Vanuit deze brede invulling gaan lokale bibliotheken, provinciale ondersteuningsinstellingen, SPN en de KB aan de slag. Landelijk wordt door de KB een impuls gegeven aan innovatie met behulp van een substantieel bedrag aan innovatiegelden, dat in het netwerk wordt ingezet door SPN samen met de Innovatieraad via de provinciale ondersteuningsinstellingen in combinatie met provinciale innovatiemiddelen.

5. Financiële bijdragen

- a. Voor de uitvoering van het convenant heeft de Minister € 3 mln. beschikbaar gesteld verdeeld over de jaren 2020 tot en met 2023. Deze middelen worden ingezet ter realisatie van de in het convenant gemaakte afspraken.
- b. De inhoudelijke en financiële inzet per provincie aan deze doelen wordt bepaald per provincie in samenwerking met de respectievelijke provinciale ondersteuningsinstelling. Zo bepaalt ook elke gemeente de inzet aan het gemeentelijke bibliotheekwerk. Hierbij wordt dit convenant en de inhoud van de Netwerkagenda betrokken.
- c. Bij de maatschappelijke opgaven zijn of komen middelen beschikbaar die niet langs de weg van dit convenant geregeld worden.
- d. De Netwerkagenda en de bijbehorende jaarplannen zullen een uitwerking van de financiële bijdragen bevatten.

6. Looptijd, evaluatie en ontbinding

- a. De afspraken uit dit convenant gelden vanaf 30 september 2020 tot 30 september 2023.
- b. Partijen brengen dit convenant onder de aandacht van hun achterban en vragen leden actief mee te werken om de doelstellingen ervan te bereiken.
- c. Partijen evalueren één jaar na het in werking treden van dit convenant in een gezamenlijke vergadering. De evaluatie omvat in ieder geval inzicht over de stand van zaken rondom de randvoorwaarden. Ten behoeve van de gewenste transparantie verschaffen alle partijen dan (cijfermatig) inzicht rondom monitoring en certificering van kwaliteit. Partijen maken dan een afspraak over het verder monitoren van het convenant. Van de vergadering wordt een verslag gemaakt, waarin afspraken over het verder monitoren worden vastgelegd.
- d. Als uit de evaluatie blijkt dat een meerderheid van alle partijen van mening is dat dit convenant niet het gewenste effect heeft, spreken partijen elkaar daar op aan om tot een oplossing te komen.
- e. Als een van de partijen zich niet houdt aan de afspraken in dit convenant, spreken partijen elkaar daar op aan om tot een oplossing te komen.

Slotbepalingen

7. Werkwijze

Partijen stellen binnen drie maanden na inwerkingtreding van dit convenant een Netwerkagenda op. Vertegenwoordigers van partijen komen vervolgens minimaal twee keer per jaar bij elkaar om de voortgang van de uitvoering van het convenant te bespreken en acties door te nemen.

8. Wijzigingen

- a. Elke partij kan de andere partijen schriftelijk verzoeken het convenant te wijzigen. De wijziging behoeft de schriftelijke instemming van alle partijen.

- b. Partijen treden in overleg binnen zes weken nadat een partij de wens daartoe aan de andere partijen schriftelijk heeft medegedeeld.
- c. Wijzigingen van of aanvullingen op dit convenant dienen schriftelijk tussen partijen te worden afgesproken en vastgelegd en ondertekend door daartoe bevoegde personen.

9. Openbaarmaking

- a. Binnen één maand na ondertekening van dit convenant wordt de tekst daarvan gepubliceerd in de Staatscourant.
- b. De tekst van het convenant wordt tevens gepubliceerd op de website van de KB, het IPO, de VNG, de VOB en SPN.

Aldus overeengekomen op de laatste van de hieronder genoemde data en in zesvoud ondertekend:

Den Haag, 30 september 2020

.....

De Minister
I.K. van Engelshoven

.....

KB
E.J.B. Knibbeler

.....

IPO
Z. Pels

.....

SPN
M. van Ham

.....

VNG
L.K. Geluk

.....

VOB
C.A.A. Kok